

mint diadalmas. S akkor a szerelmem ott a perzsaszőnyegen elélezett, hosszan, sikoltva, sőt sikoltozva. Gyönyörű, sosem látott önkívület volt, a saját merevedésen éreztem, mekkora földmélyi gyönyör.

Aztán ott maradt zokogva. A férfi gyöngéden elengedte, föl pattant, s egyszerűen elfutott, nem gyáván, nem bátran. Hidegen, ezt lehet mondani.

Nem kell a csendőrség, mondta a szerelmem férje, hívjanak orvost, a feleségem sokkot kapott. Ebben is maradtunk, hogy egy őrült arcátlan támadásától sokkot kapott. Az orvos pihenést írt elő, s a kúra részleges felfüggesztését.

Nem álmodtam tovább, a foszladozó félálom valami lapos bölcsességet és ismerős szomorúságot görgetett csupán, hogy bár sokban kedvez nekünk az élet, s ebbe a férjet is beleértettem, a kedvezményezettjei mégse leszünk soha többé. A szerelmem se. S hogy immár az öregedés és az érzékek szép elszikkadása, kisebb-nagyobb nyavalyákba fordulása az egyetlenegy bizonyosság.

G Á S P Á R - S I N G E R A N N A

Valami kék

Második napja vesztegeltünk északon, nem messze Kairótól. A bőröndjeink a diszpécser szerint épp Vlagyivosztokban keringtek, az az egy ruhánk volt, ami-
ben leszálltunk a gépről. Arra vártunk, hogy eljussunk végre Mr. Ali
bugyibirodalmába, amiről Laila ódákat zengett – azóta dicsekedett a legújabb
szerzeményeivel, hogy először beléptünk az ajtón.

Laila aznap csak késő délután jött meg. Mint a szélvész berontott, a földre
dobta a cuccát, és titokzatosan annyit közölt: *ma este*. Délre ígérte magát, és hogy
ebéd előtt vásárolni megyünk, pontos, mint a halál, mormogta Eszter megvető-
en, majd beletörölte a kezét egy piszkos konyharuhába.

Az előszobában ültünk a kövön, raklapnyi rákot tisztítottunk, amíg Omár
anyja hatalmas kondérban rizst tett fel főni az ebédhez. A rizst előtte gondosan
átszitálta, ahogy az edényt a tenyerével ide-oda mozgatta, vastag húsa rengett a
szürke galabijja alatt. Amíg náluk vendégeskedtünk, az öregasszony egyetlen
percig sem vesztegette az idejét: megtanított minket csirkét, halat sütni, elkészí-
teni a szirupban úszó *basboussát*, sőt, azt is a lelkünkre kötötte, friss lepényt kizá-
rólág a környékről szerezzünk be. Nem tudhatta, kettőnk közül melyikünk ma-
rad majd náluk.

Gíza, Hafré piramisa a Szfinxszel Eszter mániája volt. Gyerekkorában rongyosra olvasta az ókori világ hét csodájáról szóló könyvet. A középkori zsinagóga és a keresztény negyed lett volna a második, amit meg akartunk nézni, mert engem az ikonok, a tömjénszag vonzottak. Szerettem volna látni a hatalmas, nyüzsgő metropoliszt, Egyiptom pulzáló szívét, a Khan El Khalilit, az igazi Keletet. Ha minden jól megy, elmerészkedünk a Holtak városába is, kezdetben legalábbis így terveztük. Utána szép lassan csorgunk le délre, Asszuánig, vagy akár Abu Szimbelig, csónakunkkal banánligetek mellett siklunk el, gyönyörködünk a Nílus kristálytisztá vizében, amelybe odafönn, a fővárosban szennyvizet, állattetemetek és háztartási szemetet öntenek a part mentén élő, nyomorgó családok.

De Omár felülírt mindent. Egy buliban találkoztunk Pesten, pár hétig cserediákként tanult ott, egy közös ismerős mutatott be minket egymásnak. A göndör hajú, kreol bőrű srác erősen törte az angolt, Eszter bizalmatlanul méregette. Táncoltunk, Omár alkoholt nem fogadott el, a buli kedvéért lógott el a csoporttól, mesélte. A kollégiumban most őt keresi mindenki, vigyorgott, ahogy beszélt, előtűnt hófehér fogsora. Itt, ebben a sarokban fog meghúzódni éjszakára, pokrócba csavarva, még jó, hogy nem a híd alatt, lapogatta kedélyesen a házigazda vállát. Egészen reggelig maradt.

Néhány nap múlva hazautazott, később leveleztünk. Eszterrel épp szállást, szervezett kirándulásokat kerestünk a neten, de Omár azt ígérte, Kairóban és a piramisoknál körbevezet bennünket, aztán, ha már mindent láttunk, mert erre az egészsre nem elég egy nap, megmutatja a hamisítatlan egyiptomi vidéket. A mangó- és banánültetvényeket, csupa olyan helyet, ahová a turisták nem jutnak el. Délre mindenestre ne menjünk, figyelmeztetett, ott ilyenkor minimum hatvan fok van, a Szuezi-csatornát, ahol a családja lakik, igazán kár lenne kihagyni. Kairótól mindössze másfél óra, győzködött, a város gyönyörű, közel van a tengerhez. A legjobb az lenne, írta, ha a reptérről egyenesen hozzájuk mennénk. A gépünk úgyis hajnalban érkezik, felesleges szállást foglalnunk. Azt is felajánlotta, szerez kocsit a kirándulásokhoz.

Egy ideig hezitáltam. A közös ismerős azt állította ugyan, az arab fiú megbízható, gondoljunk bele, fűzte hozzá, saját, helyi idegenvezetővel, aki tökéletesen beszél a nyelvet, sokkal izgalmasabb lesz az út. Ráadásul Omár mindezt szíveségből teszi, nincs mit veszítenünk. Tulajdonképpen emiatt adtam be a derekam. Ahogy teltek a napok, egyre jobban vártam az utazást, elképzeltem a végtelen bazársort, a fűszerhalmokat, a mosolygós embereket – színes-szagos élményekre vágytam a dögunalmas kiszámíthatóság helyett. Rettegni ráérünk később is, mondogattam Eszternek, aki ettől még feszültebb lett. Omár nem egyszerűen idegen, hanem keleti, sápiózott.

Eszter világlátásban tartott az araboktól, akik szerint kivétel nélkül behízselgők, közben ki tudja, mit forgatnak a fejükben. Az erőszak a vérükben van, mondta, nincs mit tenni, így születnek. És ezen a tényen az sem változtat, hogy az egyiptomiakat a fáraók leszármazottainak tartják, tette hozzá szárazon. Arra gondoltam, ha tehetné, egy légkondicionált busz golyóálló ablakából nézné végig a látnivalókat, hogy ne kelljen érintkeznie a helyiekkel. Végül nagy nehezen beleegyezett.

Omár a reptéren várt ránk az utasokkal zsúfolt előcsarnokban. Farmert és Nike pólót viselt, fiatalabbnak látszott, mint amire emlékeztem. Kezet nyújtott, azt hajto-

gatta, mennyire hálás, amiért meglátogattuk. A parkolóban egy rozoga Passat felé indult el, amelynek oldaláról tenyérnyi foltokban pattogzott az olajzöld festék. Eszterrel beültünk hátra, a kis hátizsákot az ülésre tettem.

A padló papírszeméttel, eldobált papír zsebkendőkkel és műanyag palackokkal volt tele, erős halszag terjengett a levegőben. Sriff, egy nagyorrú srác vezetett. Az autópályán feltekerte a rádiót, egy órán át kakaón üvöltött a szintetizátoros arab diszko. A srác a combján verte a ritmust, hozzá elviselhetetlen fejhangon énekelt.

Odakint világosodott, az átláthatatlan forgalomban iránytaxik közt tolongtunk. Végig azon imádkoztam, nehogy ütközzünk velük. Azt hallottam, ezek az ócska járgányok gázpalackkal mennek, elég egy apró koccanás, és akkor bamm, robban az egész. Szinte láttam magam előtt a lángoló kocsisort, a roncokban szénné égett embereket, de amikor szóba hoztam a dolgot, Omár és Sriff csak röhögtek.

Reggel nyolc körül értünk a külvárosban lévő kétszintes házhoz. Az autók mellett, a porban cingár kóbor kutyák heverték, a közelben szerény szatócsbolt állt. A félkésznek látszó vityillók előtt mindenütt keskeny padokat helyeztek el.

Beléptünk, a család az ajtó mögött tolongott. Papa, mama, Omár két évvel fiatalabb öccse és a nővére, Laila, egy alacsony, bogárszemű lány, aki, alighogy bemutatkoztunk, sírva a nyakunkba borult.

A nappaliban ültettek le. A padlót süppedős perzsaszőnyeg borította, körülötte sötétre pácolt, mély fotelek. A falon aranykeretes képek lógtak maszatos képű gyerekekről és vidám, fejkendős asszonyokról. A rózsamintás dívány fölött fém aranyalma díszelgett cirkalmas arab betűkkel. Laila vizes poharakban mangólevet tett elénk, a ruhájából enyhe cigiszag áradt.

Hallgattunk, néztek ránk várakozva. Most kéne valami érdekes témát felvetni, futott át rajtam, a politika, a vallás, a drog persze tabu. Az ismerős az utazás előtt figyelmeztetett, ne emlegessünk ilyesmit, ja, és ha nem muszáj, Izraelről se beszéljünk.

Üldögéltünk a kanapén, vigyorogtunk egymásra, néha mutogattunk. Omárral és a testvéreivel elboldogultunk, a szülők azonban egyetlen szót se beszéltek angolul, sem más európai nyelven. Igyekeztem időt nyerni, nagyokat kortyoltam az émelyítő sárga lötyyből, amivel Laila állandóan újratöltötte a poharainkat. Eszter feje egy óra elteltével szinte vöröslött a hirtelen jött cukorsokktól.

Zavaromban előhúztam a hátizsákomból az ajándékaimat, a giccses környezetben jelentéktelennek ható európai szuveníreket. Lepkémintás Herendi bonboniert a ház úrnőjének, egy nagy doboz mentás csokoládét a család többi tagjának. Nyújtottam feléjük a csomagot, *shokran*, mosolygott Omár apja, de nem bontotta ki, és csak másnap reggel érdeklődött, nincs-e a desszertben disznósír.

A bonboniert anyám erőltette, *egy szeletnyi Európa*, tuszkolta ünnepélyes arccal Eszter Nikonja és az iratok mellé. Itt jó helyen lesz, erősködött, a hátizsákot felviheted a gépre, a bőröndbe egyébként sem fér már egy gyufaszál se. Neki lett igaza. A bőröndök ütközben elkallódtak, a hátizsák a check-in pult előtt hirtelen lecsúszott a vállamról, és a kőre esett. Csak a bonbonier maradt sértetlen, a fényképezőgép kijelzője ripityára tört. Ameddig várakoztunk, Eszter egyfolytában azon siránkozott, ez rossz ómen, jobban tennénk, ha most azonnal visszafordulnánk. Egyébként is, ki az a barom, aki porcelán csetreszt visz az araboknak?!

Omár anyja a bonboniert a dohányzóasztalra tette, fő helyre, hogy aki az utcáról belép, rögtön megcsodálhassa. Azután Laila megmutatta a szobánkat, egy háromszor hármassal lyukat szorosan a falhoz préselt franciaágygal, dohszagú medvemintás párnákkal és egy keskeny, téglalap alakú faliszekrényvel a fürdőszoba meg a konyha közötti beugróban. Itt eredetileg belső kert volt nyulakkal, baromfival, galambokkal – a beépítés óta alig járt odabenn a levegő.

Estig ki se mozdultunk a házból. Omárék megesküdték, így biztonságos, a szomszédok túl sokat kérdezősködtek rólunk. Azt találgatták, nem is Európából, hanem egyenesen Fekete-Afrikából érkeztünk. *Magari*, ismételték fura kiejtéssel, a Hungary szó nem sokat mondott nekik. Dél előtt többen becsöngették egy kis lisztért, tojásért, dél körül fiatal nő állított be két pizsamába öltöztetett kócos kislánnyal, kérte, lássuk el szépségápolási trükkökkel. A végén szemmel ver valamelyikük, aggódott Omár, miközben sűrű bocsánatkérések közepette kitéstelt a nőt. Kalapácsot, szöveget kerített, majd az ágyunk fölé ormótlan műanyag hamszát akasztott.

Úgy volt, hogy másnap reggel Gízába megyünk, de Omár taxis haverja lemondta az utat. Szervizbe kell vinnie a kocsit, sajnálkozott. Mikor Eszterrel rákérdeztünk, Omár széttárta a karját. Nem tudja, mi történhetett, egy ideje képtelen telefonon elérni a férfit. Holnapra biztosan kész lesz, isten segítségével eljutunk a piramisokhoz. Vagy legkésőbb a visszaút előtt, esküdzött. *Wallahi*, a hét napba belefér minden, pláne, ha egyik helyen sem maradunk túl sokáig.

Laila legjobb barátnője, Asmaa és viháncoló sleppje aznap este nyolc után érkeztek. Egytől egyig európai ruhát viseltek, arcukon erős sminket, a hajukat ríktó színű kendő fedte. Laila tarkóra fésült kontyban éppen akkor lépett ki a fürdőből, ahol cirka másfél óra alatt kikapós Nefertitív maszkírozta magát – gondosan kidolgozott macskaszem, érzéki ajkak, szemtelen, mégis nemes orr. Érméssel, színes gyöngyökkel kivarrt blúzt vett fel, amelynek szegélyéről katonás rendben lógtak a rojtok. Felcícomázva, elégedetten vonult át a szobán, mint ha az ajtón túl nem a szembeszomszéd ütődött, ragyás fia, hanem az isteni Ehnaton ólálkodott volna.

Eszterrel kaptunk tőle kölcsön ruhát, igaz, kevésbé díszítettet. Hogy legyen mit felvennünk, amíg egy másik földrészről előkerül végre a bőröndünk. A rózsaszín flitteres póló kissé bevágott hónaljban, Eszter meg úgy nézett ki a csőujjú blúzban, mint a saját öreganyja, a fakó barackszín sápasztotta. De azért nem agódtuk túl a dolgot.

Indulás előtt visszazaladtam a mosdóba, a lányok elállták előlem az utat. *Yalla*, karolt belém Laila, és az ajtó irányába terelt, gyérünk a belvárosba! Többnyire angolul beszéltek velünk, de néha, a legváratlanabb pillanatokban átváltottak arabra. A hablatyolásukból ilyenkor egy árva szót sem értettünk.

Ameddig az utcára értünk, Laila minimum tizenöt üzlet nevét sorolta fel, ahol első osztályú ruhákat árulnak, csodás fehéreneműket. Csupa nektek való holmit, hadarta. De Mr. Ali ruhatemploma még véletlenül sem szerepelt közöttük. Kérdőre vontam, miért pont ezt az egyet hagyta ki, hisz már második napja hiteget azzal, hogy végre elvisz minket arra a különleges helyre.

Úgy nézett rám, mint egy anyagyilkosra. Amikor kötöttem az ebet a karóhoz, olyasmit mormogott az orra alatt, hogy isten megbocsát majd a hozzám hasonló

nyomorultaknak. Szerencsére nem tűnt haragtartónak, rövid gondolkodás után úgy döntött, tisztázza, hogyan mennek errefelé a dolgok.

Nem kell ezt úgy elsietni, igazította meg farkasmosollyal csillámló, aranyszálas kendőjét. *Oda* a legvégén megyünk, szótagolta, előtte felugrunk kicsit Asmaáékhoz. Ruhát akár holnap is vehettek, *habibi*, de most bemutatlak néhány embernek. Hevesen gesztikulált, kezével időről időre megérintette a vállam. Tudod, ezek még életükben nem láttak európaiat, csicseregte. Nyugi, mért végig aztán kissé leereszkedőn, nem tart majd sokáig. Azzal a többiekhez fordult, nagy hangon magyarázott nekik valamit arabul, amazok hevesen bólogattak. Úgy tűnt, részéről ezennel befejeződött a vita.

Asmaa a karomat továbbra sem engedte el, vonszolt magával a bekötőút irányába. A sarokról már jól látszottak a belváros neonfényei, a végeláthatatlan taxisor. Odaértünk, Laila leintett egy kocsit, bepattant a sofőr melletti anyósülésre. Mi Eszterrel és a többiekkel bezsúfolódtunk hátra.

Lepukkant tömbháznál parkoltunk le, a gyéren megvilágított utcán szemétkupacok közt kamaszfiúk rúgták a bőrt. Laila kiszállt, kifizette a fuvart, Asmaa pedig előrement, hogy mutassa az utat. A vaksötét, szűk lépcsőházban a lift éppen akkor nem járt, a nyirkos korlátba kapaszkodva indultunk el libasorban fölfelé.

A rokonok a harmadikon laktak, mire felértünk, az ajtó nyitva állt. Odabentről izgatott női hangok és csecsemősírás hallatszottak, a küszöbön egy pillanatra megtorpantam. Egy kéz erélyesen tolni kezdett befelé, fáradj beljebb, hallottam Asmaa élénk hangját a hátam mögül. Mikor nem mozdultam, hirtelen elém pördült, ne vacakolj annyit, nővérkém, paskolt meg nevetve. A többiek már várnak.

Ruhákkal teletömött szatyrokkal és háztartási limlommal zsúfolt előszobán át jutottunk a nappaliba, ahol bevetetlen ágyakon középkorú nők heverésztek magas sarkú házipapucsban és lenge otthonkában. Bámulták a tévét, zenét hallgatnak, és közben bagóztak. A földön üres csipszes zacskók voltak elszórva.

Beléptünk, az asszonyok körénk gyűltek, tetőtől talpig végigmustráltak, a ruhánkat és a hajunkat tapogatták. Majd nagy hangon Lailáékkal kezdtek el karattyolni. Egyikük eligazgatta az ágyon az agyongyűrt lepedőt, és szívélyes kézmozdulattal helytel kínált bennünket. A szoba túlsó felében mogorva, kendős lány ácsorgott ordító csecsemővel a karjában, látszott, nem igazán örül a kései látogatóknak.

Asmaa sorban végigölelgette őket, hosszasan dicsérte az egyik nagynéni kötösét, amit állítólag szintén Mr. Alitól szereztek be nemrég. A mogorva lány következett, Asmaa megcirógatta a baba céklaszínű arcát, *habibi ja mama*, gügyögte. Az anya tekintete varázsütésre megenyhült.

Mit innátok, kiabálta Asmaa pár perc múlva a konyhából, s kisvártatva nagy tálca dzsússzal érkezett vissza. Kezünkbe erőltetett egy-egy teletöltött poharat, viccelődve megjegyezte, kinyírja azt, aki nem hajlandó megkóstolni a fáraók nemzeti italát. A lötytöt a mangólénél is rettenetesebbnek éreztem, mintha Asmaa egy kevés vízben feloldott kristálycukrot tett volna élénk. Eszter halált megvető bátorsággal kortyolta az italt, önkéntelenül megborzongtam.

Nem ízlik, röhögött Asmaa, talán Stellát hozzák?! Higgyétek el, nincs jobb ennél, a *kaszap* ráadásul csodát művel a bőrrel. Poharával a rokonok felé intett, nincs igazam, lányok?

Amazok egyetértően bólogattak, holott egy szót se értettek abból, amit Asmaa mondott, nem beszéltek angolul. Bámulták tovább a képernyőt. A tévében egy helyi vígjáték ment, a nagynénik felszabadultan kacarásztak a csetlő-botló szereplőkön. A slepp másik két tagja odatelepedett melljük, a csecsemőt tartó nő a belső szobába menekült a zaj és a cigifüst elől. Asmaa kis ideig figyelte a filmet, majd az ablakhoz húzódott, zsebéből bontott doboz Cleopatrát vett elő. Rágyújtott, szabályos füstkarikákat eregetve intett, kérdezne tőlem valamit.

Felálltam, Eszter még küzdött a *kaszappal*. Na, és hogy tetszik a város, váltott Asmaa negédesre. Elképzelted már, hogy itt maradj? Laila most közelebb lépett, kihúzott egy szálát a felénk nyújtott dobozból.

Gyönyörű, háritottam el a kínálást. Főleg a belváros tetszik a pálmafákkal, hazudtam. Nagyon hangulatos. Szerintem Eszternek is bejön.

Egymásra pillantottak, az jó, bólogatott Laila. Omár úgyis szívesen élne Európában. Ti ketten szép pár lennétek, nézett mélyen a szemembe.

Asmaa a kezével telt női alakot rajzolt a levegőbe. Na ja, szép vagy és európai, csettintett. Jó húsos, tette hozzá, igazi *batta*. Hogy is mondják angolul, nevetett. *Duck*. Igen, pont, mint egy kiálló seggű kiskacsa. És nyilván szeretnél férjet.

A férfiak nálunk imádják ezt a típust, helyeselt a barátnője. Omár folyton arról áradozik, mennyire tetszel neki.

Hallgattam. Omár szép, de túlságosan piperkőc pasi volt, a haját zselével hátranyalta, és orrfacsaró parfümöt használt, mint általában a helyiek. Nem tudtam úgy nézni rá, mint egy férfira. Egyszer, amikor kettesben maradtunk, szorosan átölelt, behúzott a szobájába. Apámék nincsenek itthon, lihegte. A bőre izzadsággal kevert édes paculiszagot árasztott, és talán még szantált, a szag erőszakosan kúszott bele az orromba, felkavarodott tőle a gyomrom. Próbált megcsókolni, nem engedtem. Oké, legyen így, biggyesztette le Omár a száját, úgy reagált, mint egy gyerek.

A lányoknak nem mesélhettem el, hogytam, hadd beszéljenek.

Az esküvő után néhány hónapig itt maradtatok, simította meg Laila az arcom, elég, ha utána mentek Magyarországra. Az öcsém okos fiú, búgta, könnyen találna munkát. Na, mit mondasz, sürgetett ellentmondást nem tűrő hangon – nem tűnt fel neki a csalódottságom, amiért rám akarta tukmálni a testvérét. Az sem tetszett, hogy ide-oda rángattak, de úgy éreztem, a vendéglátásért cserébe el kell viselnünk őket. Késő lett volna ezt az egészet visszacsinálni.

Omárral, hidd el, tényleg jól jársz, szívott bele Asmaa a cigijébe. Eszternek meg ott van Sriff, vagy az öcsém, Mohamed.

Na persze, Eszter, vigyorgtam. Legszívesebben a reptérről elindult volna haza, a nyakában lévő Dávid-csillagos medált még a felszállás előtt rejtette a táskájába. Esténként az útikönyvet bújta, sorra vette azokat a helyeket, amiket már ezerszázalék, hogy buktunk. Aztán belefáradt, nem küzdött tovább, csak sodródtunk az eseményekkel.

Tudtam, soha nem kezdene egy arabbal, pláne tíz évvel fiatalabbal. Nem számított, hogy régóta nincs pasija, mint ahogyan nekem sem volt. Asmaa öccse, ha minden igaz, még gimnáziumba járt, de ez nem tartotta vissza őt attól, hogy a haverjaival éjjel-nappal kávéházakban lebzseljen és hasist szívjon.

És te, kérdeztem. Későre járt, sejtettem, hogy az aznapi vásárlásnak is lőttek.

Én nemsokára elutazom, meredt Asmaa a távolba flegmán.

Ha Allah úgy dönt, én is, lazított Laila a kendőjén, szerencsére az apám elenged. Katarba, dolgozni, lelkesedett, egy rokonom intézte el. Szállodába, recepciósna. Elég jó hely, jó és gazdag, riszálta meg a csípőjét, felemelt karral tett egy-két buja tánc lépést. Ott végre találkozom valakivel, sorolta, pár év múlva óriási esküvőt tartunk a tengerparton, minimum ötszáz vendéggel. Fáklyás, dj-s bulit gyümölcskockatélokkal és a legjobb kajákkal, ahol mindenki sír a boldogságtól.

Szuperül hangzik, mosolygott gúnyosan Asmaa. Lerúgta a cipőjét, és törökülésben elhelyezkedett az ablakpárkányon. Én nemzetközi kurva leszek, fújta hosszan az arcomba a füstöt. A házasság szar, fintorgott. Csipkés, ujjatlan felsőt hordott, alatta feszes garbót, amely csuklógig fedte a bőrét. Nyakában égszínkéek *nazarral* díszített súlyos aranyláncok lógtak rontás ellen.

Kihívóan nézett ránk, fehérre vakolt holdvilágképe megrándult. Nem hiszitek? Hirtelen a padlóra ugrott, majd elénk állva letolta a nadrágját. Merészen szabott tangát viselt, ugyancsak égszínkéeket. Egy szót se bírtunk kinyögni.

Ne törődj vele, súgta Laila a fülembe, mostanában eléggé ki van borulva. A szerelme pár napja jelentette be, hogy mégsem válik, Asmaa viszont hallani se akar arról, hogy második feleség legyen. De az apja nem engedi külföldre, az öccsével kísérgetőti mindenhova.

Éjfél körül indultunk haza, a boltok már bezártak. A taxiból szemügyre vettük a zsúfolt kávézókkal tömött belvárost, a sétálóutcán elkülönülve andalgó fiú- és lánycsapatokat, amelyeknek többsége a szökőkútnál lévő olasz pizzázó felé tartott. A kilométeres sor araszolva haladt, a szerencsésebbek Carlo's feliratú papírtálcáról falták a zsíros tésztaszleteket a pálmafák alatt. Laila azt mesélte, Ahmed, a tulaj Milánóban tanulta a pizzakészítést, itthon saját üzletet nyitott, azóta Carlo néven fut. Ez most a legnépszerűbb hely a városban.

Másnap a családdal ebédeltünk. Jött Asmaa is a barátnőivel, de hamar elvonultak Laila szobájába bagózni, ott várták meg az étkezés végét. Azzal mentették ki magukat, hogy idefelé jövet már ettek. Omár anyja galambot sütött, mellé rizst és nyúlós zöldségköretet tálalt fel, a sötétzöld *molocheja* engem leginkább a takonyra emlékeztetett. A fűszeres rizzsel töltött madarakat a háziak gyakorlott mozdulatokkal tépkedték apró darabokra, Omár apja az asztal fölött néha átnyújtott nekünk egy-egy ízletesebb falatot, amit udvariatlanság lett volna visszautasítani.

Az öreg jókedvűnek tűnt, a fiatalokáról anekdotázott, mikor nagyjából olyan idős lehetett, mint most a fia, Omár. Kérte, Omár fordítson le mindent, amit mond. Harcoltam az arab-izraeli háborúban, kezdte, régen, legyintett a távolba, még Nasszer alatt. Galambcombbal a kezében imitálta, hogyan vágta el az ellenséges katonák torkát. *Kaput*, nevetett, és beleharapott az omlós húsba, kanalazott mellé néhány falatnyi rizst is. Komótosan rágott.

Pilóta voltam a hadseregben, nézett ránk jelentőségteljesen, később a Sínain vetettek be szárazföldön. Itt rövid szünetet tartott, ivott egy korty vizet, várta a hatást. Negyvennyolc órát rostokoltunk a sivatag közepén étlen-szomjan, azt hittük, nincs tovább, mutatott az ételektől roskadozó asztalra. Intett, hogy vegyünk még.

Eszterre néztem, az arca sápadt volt. Alig nyúlt az ételhez, kanalával a nyúlós masszát piszkálgatta a tányérjában. Átfutott rajtam, attól fél, ha ezek rájönnek,

hogy zsidók vagyunk, rögtön végünk. Elásnak a kert végében, úgy járunk, mint az a szerencsétlen izraeli, akit otthon, abban a kis faluban halálra köveztek. Soha az életben nem találunk ránk. Eszter éppen eleget mondogatta, nem véletlen, hogy a zsidók többsége réges-rég elmenekült ebből az országból, mi bezzeg önként jövünk ide. Én mégsem aggódtam. Omárék nem tűntek emberevőknek, és talán csak az izraelieket utálják, nyugtattam magam.

Az ellenség talált ránk végül, dőlt hátra az öreg jóllakottan. Lepényt, Coca-Colát adtak nekünk, hogy cserébe álljunk át hozzájuk. Hiába próbálkoztak, tett erélyes, hátrító mozdulatot a karjával, ahogy felépültem, megszöktem tőlük. Persze néhányan maradtak, harapta be az ajkát. Besúgók mindig lesznek, dobta megvetően az asztalra az előzőleg leszopogatott csontokat.

A lánya nagy tálca frissítővel jött be a konyhából, rajta kávé, tea, fületlen ibrikben tej, fémtálkában gúlába halmozott cukor.

Na és ti, tett az öreg három kockacukrot a poharába, majd utána még kettőt. Meséljete az otthoniakról.

Az apám? Az öreg bölintott, tényleg kíváncsi rájuk. Nem tudtam, mit mondhatnék. Anyám szolfézsórákat adott, az apám húsz éve banktisztviselőként dolgozott, *Népszabadság*ot járatott, és az erőszak összes létező formáját elítélte. Az Ujlipótvárosban laktak egy piszkosszürke Bauhaus-házban, nem messze a munkahelyétől.

Kiszámítható életük volt. Apámnak annak idején sikerült megúsznia a kötelező sorkatonaságot, az eset részleteiről azóta számtalan családi legenda keringett. Ősei szokásairól ugyan nem sokat tudott, de decemberben nem engedte, hogy fát állítsunk, anyám kedvéért tett némi engedményt – a sárgaréz hanukija a ráaggatott színes szaloncukrokkal jelezte diszkréten a kettős ünnepet. Soha nem vágyott Erebebe, folyton azzal jött, az arabok barbárok, a közel-keletiek pedig még annál is arababbak. Az izraeliek meg bunkók, vágta oda neki az anyám, mire apám legyintett, igaz, de ők legalább a rokonaink.

Észak-Afrikában mindössze egyszer jártak, Kairóban, a nyolcvanas évek végén. Ha néha szóba került az említett Ibusz-út, apám fanyalgott. Gíza, Szakkara csodálatos, kár, hogy ott van mellette az a fővárosnak csúfolt irdatlan, koszos falu, ami tönkrevágja az egészséget.

A zsidó–arab dolgot Omárék előtt nem forszíroztam. Mindössze annyit mondtam nekik, apám egy nagy cégnél tisztviselő, és hogy anyámmal évtizedek óta szépen élnek. *Tamam*, bólogatott az öreg, gyengéden megsimította a felesége karját.

Ebéd után a tengerpartra mentünk, az egyik sportklubban népszerű strand működött. A fiatalok utcai ruhában, farmerban-pólóban fürödtek, az öregasszonyok földig érő galabijában és kendőben gázoltak bele a meleg, sárgásbarna vízbe. A bóják mögött, a távolban óriás óceánjáró hajók látszottak. A bikini fölé, Laila unszolására felvettünk egy-egy biciklisnadrágot, rövid ujjú felsőt – így is megbámultak.

Megbeszéltük, a következő két napban bejárjuk a környéket. Omár nagybátyjéknál megnézzük a banánültetvényeket, útközben veszünk mangót. Aztán, ha marad idő, hajóznak is. De Omár anyja este elesett a konyhában, csúnyán megütötte a térdét, másnap sem tudott felkelni. Mindenki őt ápolta. Eszterrel ketten nem mertünk az utazásba belevágni, Laila reggel elvitt helyette bennünket a pi-

acra. Asmaa nem jött velünk. Állítólag az apjának segített a boltban, készülni kellett a Ramadanra, azt üzenete, rengeteg a megrendelésük. Laila adta át a kis csomagot is, amit a barátnője küldött nekünk: két, papírba göngyölt csipkés tan-gát Mr. Alitól, pont olyan, mint amilyen az övé.

A piacon bokáig jártunk a hallétól ázott mocsokban, a tömeg ide-oda lökdö-sött. Laila vásárlás előtt mindent alaposan átvizsgálta, egy órán keresztül alkudott a *mashuira*. A halakat az árus vastag réteg korpába forgatta, grillen, belestül sü-tötte ki, majd forrón újságpapírba csomagolta. Az idő nagy részét ezután Omáréknál töltöttük, Asmaa később sem jelentkezett.

Utolsó nap indultunk épp a reptérre, akkor jutott az eszembe.

Előző este a városban andalogtunk, a központnak ezen a részén egymást érték a fényképészműhelyek és az esküvői ruhaszalonok. A kirakatokban közönyös tekin-tetű jegyepárok pózoltak, Laila pedig arról csacsogott, milyen jól állna nekem a strasszokkal díszített korona, amelyet az ara is visel a szemközti fotón. Megígértette velünk, hogy nemsokára újra meglátogatjuk, és mi, Eszterrel a szavunkat adtuk.

Ott álltunk csapzottan a béna kölcsönruhákban, a bőröndjeink aznap érkez-tek meg Kairóba, de már nem volt értelme értük menni a hazaút előtt. Vitatkoztunk, a kikötőben vagy inkább étteremben üssük-e el az időt.

Aztán Eszter a túloldalra mutatott, állítólag látta Asmaát kijönni egy fiatal férfival az egyik boltból. Hosszú fekete leplet viselt, Eszter először alig ismerte meg. Odanéztem, az utcán hömpölygő tömegből nem tűnt ki egyetlen ismerős arc sem – biztos voltam abban, hogy tévedett. Asmaa ügyelt a részletekre, euró-pai ruhákat hordott, amíg találoztunk, egyszer sem vett fel feketét. Azt hajto-gatta, ha az ember jól akar kinézni, és pláne, ha jól akar magának, mindig legyen rajta valami kék.